

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

МІЖНАРОДНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

**«ВСТУП УКРАЇНИ, РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА ГРУЗІЇ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ»**

**Збірник матеріалів Міжнародного круглого столу
(м. Одеса, 5 березня 2024)**

2024

УДК 341.174 (477+478+479.22)(049.2)

Друкується за наказом виконуючого обов'язки ректора Національного університету «Одеська юридична академія» М. Р. Аракеляна (наказ № 503-44 від 04 березня 2024 року).

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Аракелян М.Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», доктор юридичних наук, професор.

Фасій Богдан Володимирович – декан факультету судового та міжнародного права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент.

Дронов Владислав Юрійович – доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук.

Гриб Анна Миколаївна – доцентка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидатка юридичних наук.

Жакун Маргарита Юріївна – аспірантка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, місто Одеса, 65009, Фонтанська дорога, 23.

Тел. +38 (048) 719 86 85

Вступ України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу: сучасні виклики. *Міжнародний круглий стіл. 05 березня 2024 року, м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2023. 130 с.*

© НУ «Одеська юридична академія»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
Бехруз Хашматулла	
Україна та Європейський Союз: основні етапи на шляху до вступу	8
Аракелян Мінас	
Правоохоронна діяльність в євроінтеграційних процесах України	12
Чорний Іон	
Шлях республіки Молдова до ЄС: історія, перепони, сучасний стан та перспективи	15
Берекашвілі Торніке	
Європейська інтеграція Грузії: виклики, досягнення та перспективи	19
Пилипенко Володимир	
До питання ратифікації Україною Римського Статуту міжнародного кримінального суду як важливої передумови вступу до Європейського Союзу	23
Харитонов Євген, Харитонova Олена	
Проблеми оновлення цивільного законодавства України та Республіки Молдова на шляху до ЄС: мета – спільна, завдання – різні	27
Сурілова Олена	
Україна, Молдова, Грузія на шляху до ЄС: передумови та перспективи	32
Туляков Вячеслав	
Жертви кримінальних правопорушень у європейському правовому полі	36
Voitovych Pavlo	
State policy in the sphere of informational rights protection on the way to european integration	41
Kuzmin Eduard	
EU enlargement and the association trio: mapping the boundaries of security metamorphosis	44
Авдєєва Галина	
Проблеми гармонізації законодавства України у галузі судової експертизи до права ЄС	47
Мануїлова Катерина	
Вступ України в Європейський Союз на тлі російської агресії	51
Дронов Владислав, Федорова Тетяна	
Право на доступ до інформації за законодавством Республіки Молдова та стандарти Європейського Союзу	54
Канєнберг-Сандул Оксана	
Перспективні можливості кандидатства України у члени Європейського Союзу	56

КАНЄНБЕРГ-САНДУЛ ОКСАНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та
європейського права*

**ПЕРСПЕКТИВНІ МОЖЛИВОСТІ КАНДИДАТСТВА УКРАЇНИ У ЧЛЕНИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Євроінтеграційні процеси незалежної України почалися після вступу України до Ради Європи й ратифікації Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, правова система України зазнала значних змін у напрямку демократизації держави і суспільства, верховенства права й захисту прав і основоположних свобод людини. Ці зміни, а також поступова гармонізація національного законодавства України та її входження до європейського правового простору створило потребу до адаптації та якісної підготовки й, насамперед, досить чіткої відповідності до стандартів європейської системи захисту прав людини, положень Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та багатьох інших документів Ради Європи ще в 1995 році, а також правових аспектів імплементації та застосування цих норм в Україні. Україна, як член Ради Європи визнає верховенство права Ради Європи та здійснює гармонізацію національної правової системи до стандартів Ради Європи[3].

Окрім вступу до Ради Європи Україна намагається поглибити свої міжнародні відносини і з Європейським Союзом шляхом приєднання до нього або укладання різних угод. Переговори між Україною та Європейським Союзом щодо укладення нової посиленої угоди на заміну Угоди про партнерство та співробітництво розпочалися у березні 2007 р. відповідно до Плану дій Україна-ЄС. [4]

Певним історичним етапом розвитку таких відносин є прийняття рішення лідерів 27-и країн-членів ЄС ,які ухвалили про надання Україні статусу кандидата на членство в Європейському Союзі від 23 червня 2022 року.На сьогодні не зважаючи на вчинення Акту збройної агресії з боку РФ Україна активно працює над подальшими кроками та процесу реформуванням інституційної системи країни для подолання всіх перепон до втілення євроінтеграційної мети[1].

Для виконання вимог , які сьогодні стоять перед Україною , стосуються насамперед пріоритетної трансформації всіх сфер життєдіяльності, які відтепер повинні відповідати рівню правових стандартів і принципів країн ЄС та його

законами, які спрямовані на захист кожного громадянина та бізнесу, сприятиме наближенню рівня життя, добробуту та правового захисту українців до рівня життя в країнах ЄС. У цьому Україну постійно підтримуватиме Єврокомісія, надаючи необхідну консультаційну та іншу допомогу.

Перспективи, які передбачені для країн-кандидатів у члени ЄС надають можливості залучити додаткове фінансування у вигляді грантів, інвестицій або як технічна допомога, яке гарантується саме з боку ЄС (Інструмент передвступної допомоги, ІРА). Така допомога може надаватись через Кандидатство також відкриває для України участь у програмах та ініціативах Євросоюзу. Окрім перспектив є етапи, які потрібно подолати для прийняття до складу ЄС: реформа Конституційного Суду (ухвалити та впровадити законодавство щодо процедури відбору суддів Конституційного Суду України (КС), включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки їхньої доброчесності та професійних навичок, відповідно до рекомендацій Венеційської комісії (ВК), продовження судової реформи (завершити перевірку доброчесності кандидатів у члени Вищої ради правосуддя (ВРП) Етичною радою та здійснити відбір кандидатів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККС)), антикорупція - САП та НАБУ (: посилити боротьбу з корупцією, зокрема на високому рівні, шляхом активних та ефективних розслідувань, а також забезпечити належну динаміку судових справ та винесених вироків; завершити призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) шляхом атестації визначеного переможця конкурсу та провести процес відбору та призначення на посаду нового директора Національного антикорупційного бюро України (НАБУ)), боротьба з відмиванням коштів (забезпечити відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів (FATF); ухвалити комплексний стратегічний план реформування всього правоохоронного сектора як частини середовища безпеки України), антиолігархічна реформа (запровадити антиолігархічний закон з метою обмеження надмірного впливу олігархів на економічне, політичне та суспільне життя; це має бути зроблено юридично обґрунтованим чином, з урахуванням майбутнього висновку Венеційської комісії (ВК) щодо відповідного законодавства), законодавство про Медіа (подолати вплив суб'єктів з корисливими інтересами шляхом ухвалення закону про ЗМІ, який узгоджує законодавство України з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіапослуги та надає повноваження незалежному медіарегулятору), зміна законодавства щодо Нацменшин (завершити реформу законодавчої бази щодо національних меншин, яка зараз готується, згідно з рекомендаціями Венеційської комісії, та ухвалити негайні та ефективні

механізми імплементації). Без виконання цих трансформацій у державі неможливий перехід України до наступних етапів дорогою до членства.

Крім фінансування проєктів з післявоєнної відбудови України, він може використовуватися і для досягнення цілей передвступної підготовки. Органи ЄС, співпрацюючи з Україною у питаннях відновлення економіки, можуть розглядати такі проєкти не тільки шляхом допомоги постраждалим від збройної агресії країні, а й через призму інвестицій у наближення України до стандартів ЄС.

Єврокомісія в своєму Комюніке від 18 травня 2022 року вже заявила, щодо планує свою з післявоєнного відновлення України за такими 4-ма напрямками: відбудова країни, особливо її інфраструктури, сфери охорони здоров'я, освіти, зруйнованого житла, а також формування її енергетичної та цифрової стійкості у відповідності з новітньою європейською політикою та стандартами; продовження модернізації держави та її інститутів для забезпечення якісного управління та поваги верховенства права, надання адміністративної підтримки та технічної допомоги, включаючи регіональний та місцевий рівень; впровадження регуляторного та структурного порядку денного з метою поглиблення економічної та соціальної інтеграції України та її людей з ЄС; підтримка відродження української економіки та суспільства через підвищення її економічної конкурентоспроможності, розширення зовнішньої торгівлі та стимулювання розвитку приватного сектору, а також забезпечення "зеленої" та цифрової трансформації економіки[2].

Отже, після потужної інституційної реформації та досягнення відповідного рівня саморозвитку Україна стане повноправною європейською державою членом ЄС що надасть можливості приєднання до вже діючих програм ЄС, допоможуть глибше інтегрувати українську економіку в єдиний ринок ЄС, покращити бізнес-середовище в Україні, залучити необхідні прямі іноземні інвестиції та підтримати створення робочих місць в країні.

Література

1. Акіменко Ю. Ю., Белогубова О. О. Україна як кандидат на вступ ЄС: інституційний аспект взаємодії. Держави та регіони, серія: право. 2023, №1. С. 198-202. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/1_2023/32.pdf
2. Гребенюк Д. О. Співпраця Європейського Парламенту з Верховною Радою України: нормативно-правова база, цілі та євроінтеграція // Шістдесят четверті економіко-правові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Львів, 27-28 квітня 2022 р.). Львів, 2022. С. 24-28.

3. Співробітництво України з Радою Європи. URL: https://tax.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/arhiv/integratsiya-ukraini-do-es/spivrobitnytstvo-z-radou_es/chlenstvo-v-radi-evropy/spivrobitnytstvo/

4. Угода про Асоціацію між Україною ,з однієї сторони, та ЄС ,Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>